

да нарежат мебели със сравнително неголеми размери. Те въвеждат кубове с размери 2,40 м – едни от бяла пластмаса, други от полирана стомана и прозрачен плексиглас, върху коела от промишлени контейнери. Модулите се превръщат в посредник между залата с височина 14 м и мебелите, високи не повече от 90 см, поставени вътре заедно с осветлението. Наблюдателите разказват за ефекта от изложбата: "Посетителите се изкачваха по голямото стълбище, по което бяха наредени гвардейци с лъснати брони. След като минеа под арката на огромното п от надписа *Knoll*, посетителите влизаха в залата с кубичните поставки. На балюстрадите отгоре бяха монтирани прожектори, пробиващи със снопове светлина не само запрашения въздух, но и пластове на годините."

Ефектът е невероятен. "Какъв блясък... Това е художествената легитимация на търговската слава", пише вестник "Апо Монд".

Факт е, че този сияен миг от историята на фирмата в Париж съвпада с друга изложба, която се състои същата година в Ню Йорк в Музея на модерното изкуство – тази на италианския дизайн. "Насоката, започната от италианците през 60-те години – казва Чарлз Пфистър, дизайнер на "Нол", – възприехме като наша собствена философия."

Международният търговски успех на "Нол" съвпада по време с международното признание на италианския дизайн. Всъщност това е едно истинско взаимопроникване на културите от двете страни на Атлантика.

Освен изложбите творческият напредък на фирмата се развива и по направление на фамилиите от изделия. 70-те години са голямото десетилетие на началото на офисните мебелни програми. Идеята за свободния "открит" план тръгва от интериорните реализации на 50-те години, като получава след това своето логично довършване в производството. През 1974 г. архитектурното дружество "Скидмор, Оуингз и Мерил" строи административната сграда на "Уайърхойзер Къмпани" в Такома, щата Вашингтон. За интериорните пространства на тази първа по рода си сграда Бил Стивънз от "Нол", подпомогнат от отгела "Дизайн/Развитие", за една година проектира своята офисна система. Фирмата "Уайърхойзер" е голям дърводобивен концерн, а дървените пейзажни обзавеждания, които се проектират в "Нол", днес са известни като "откритата офисна система Стивънз". Освен мебелите тя съдържа леки преградни вътрешни стенни панели с височина, достатъчна

да осигури "закрила за работещия". Бил Стивънз е загрижен и за проблемите с кабелите, които нарича "пускане на корени". Това означава, че телефонните и електрическите кабели от бюрата могат да се скрият само в пода. "Винаги съществува проблемът как да се "зареди" едно бюро, което искаме да запазим подвижно. Или трябва да го захраним от тавана, или трябва да го "посеем" на пода и то "да пусне корени" – казва Бил Стивънз. А за формата казва: "Обичам изделия, които са тихи, ненапращливи, не прекалено дизайнерски" – типично за 70-те години изявление за скромност в дизайна.

Най-голямата система "Стивънз" е използвана през 1980 г. в интериорите на главната квартира на "Кока Кола" в Атланта, Джорджия. През 1970 г., пак с помощта на Бил Стивънз, германският дизайнер Ото Цапф разработва нова офисна програма, еволюирала от "по-меките" форми на жилищните мебели. "Избрах "Нол", защото те са все още остров на хуманността" – казва Цапф. – "Хората прекарват много време от живота си в службата. Столовете, на които седят, са техният дом и тяхната крепост през деня. Затова те трябва да бъдат максимално удобни и да им дават чувство за сигурност... Те не трябва да приличат на машини." Това изказване ни напомня за друго известно изречение. То показва, че стилът "Баухаус" започва да се разпада. Царството на хрома, правите и остри ръбове е прекалено тиранично и дизайнерите скоро идват до извода, че вече не се нуждаят от машинната естетика. В авангарда на новата генерация са Андрю Морисън и Брус Хана, възпитаници на института Прат в Бруклин. Те създават една нова философия – на заоблените ръбове и минималното количество материал. През 1971 г. те разработват тапицирани мебели за чакални, като използват профили от екструдирани алуминий, с което се стремят да постигнат максимална лекота. Морисън чувства, че най-важните качества на мебелите са да бъдат "леки, евтини, заоблени, за тяхното производство да се използват най-подходящите материали и най-икономичните технологии". Чарлз Пфистър, първоначално дизайнер в "Скидмор, Оуингз и Мерил", казва: "Изглежда че има растящо желание за малко повече романтика в интериора." Той започва да проектира за "Нол" мебели, които са добри за офиса и за жилището: с по-богат цвят, омекотен детайл и майсторска обработка. Тези тенденции отразяват период на